



పీవి దార్శనికతకు ప్రతిరూపం మన్సోహన్ సింగ్ !

పివి ప్రధాని కాకుండా ఉండివుంటే భీరుతదేశ గతి మరోలా ఉండేది. ఇప్పుటిల్లా దేశం పరుగె త్రైది కాదేమా. ఆర్థిక సంస్కరణలలో దేశానికి పునాది వేసిన పివి..తన కార్యాచరణ కోసం నిపుణులైన వారిని ఆనాడు ఎంపిక చేసుకున్నారు. అలా ఎంపిక చేసుకున్న వారిలో అగ్రగణ్యాలు మనోహర్న సింగ్. ఆర్థిక సంస్కరణ లక్ష బీజం వేయాలన్న లక్ష ఎతో పివి చాల లోతుగా ఆలోచించి నిర్మయాలు తీసుకున్నారు. ఈ కమండో ఆనాడు ప్రఊబ్ ముఖ్యి లాంబో వారిని కూడా కాదని ఆర్థిక శాఖను ఏరికోరి మనోహర్న సింగ్కు కట్టబెట్టారు. తన ప్రధానికి మేరకు మనోహర్న మాత్రమే పనిచేయగల సమర్థులి పివి సమాయ్య కాబట్టి ఆర్థిక సంస్కరణల రథం పరుగిత్తింది. ఆర్థిక గవర్నర్గా మాత్రమే..పెద్దగా ఎవ్వరికీ గుర్తింపులేని మనోహర్న ఆనాడు పివి కేవినేటోలో చేరడంతో ఆయన ప్రతిభ కూడా బయటపడిరది. పివి ప్రధానిగా బాధ్యతలు చేపట్టే నాటికి దేశ ఆర్థిక వ్యవస్థ అస్వచ్ఛంగా ఉంది. విదేశీ బ్యాంకుల్లో బంగారం కుదపబెట్టారు. నిరుద్యోగం తాండివిస్తోంది. ఇవన్నీ బాగా ఆకలింపుచేసుకున్న నేతగా పివి నరసింహారవ ముందుగా దేశ ఆర్థిక వ్యవస్థ చక్కనిద్దలును సంకల్పింతో తన కార్యాచరణము ప్రారంభించారు. అలా పివి తనకు చేదోడువాడోడుగా, రాజకీయ మకిలి అంటని మనోహర్న ఎంచుకోవడం ఓ పెద్ద ఘైలురాయిగా చెప్పుకోవాలి. అలా పివి మార్గానిదేశ నంలో మనోహర్న ఆర్థికమంత్రిగా తనవంతు ప్రయత్నాలు మొదలు పెట్టారు. ఆ సంస్కరణలే నేటికి మనకు అన్నం పెడుతున్నాయి. పివి తీసుకున్న వచ్చిన సంస్కరణలను ఆనాడు అంతా వ్యతిరేకించి నా.. ఆవాళ మనమంతా విదేశాల వైపు చూడగలుగుతున్నా.. విదేశీ చదువులకు

వెళుతున్నా, వీడేశీ వస్తువులను కొనగలుగుతున్నా..ఆందుకు ఆనాచి సంస్కరణలే బీజం వేశాయి. అలా తోలిసారి మనోహన్ సింగ్ ఆర్థికమంత్రిగా 1991లో బడ్జెట్ పై మనోహన్ సింగ్ కు సాంత పార్టీ నుంచి కూడా తీవ్ర వ్యతిరేకత వ్యక్తమంది. ముఖ్యంగా ఎరువులు, పెట్రోల్, ఎల్పీజీ ధరలను పెంచడం చాలామంది ఎంపీలకు మింగుడు పడలేదు. కానీ, మనోహన్ మాత్రం ఆ వ్యతిరేకతను చాలా సున్నితంగా స్వీకరించారు. ఇదంతా ఆనాచి ప్రధానిగా పివి అంతరంగం నుంచి వచ్చిన నిర్ణయం. అందుకే నాటి ప్రధాని పివి నరసింహరావు కూడా సభ్యులను ఒప్పించే భారం మనోహన్ పై వేసి మానంగా ఉండిపోయారు. ఈసేప్పుడుంలో మనోహన్ తోటిసి సభ్యులను ఒప్పించి.. మెప్పించి ముందరుగు వేశారు. ప్రధానిగా పివి నరసింహరావు బాధ్యతలు చేపట్టగానే.. ఆర్థికమంత్రిగా మనోహన్ సింగ్ను ఎంపిక చేశారు. ఈ నిర్ణయం అందరినీ ఆశ్చర్యానికి గురిచేసింది. ఎట్లేకేకు ఆయన నుంచి 1991 జులై 24న గతంలో ఎవ్వుచూ చూడని, భారత తల్లుకుని ముందుకు సాగేలా బడ్జెట్ ను ప్రవేశ పెట్టారు. తన బడ్జెట్లోని వివిధ అంశాలను మనోహన్ ఆయన మిాడియాకు స్పష్టంగా వివరించారు. డానిన్ని 'బడ్జెట్ విత్ హృషమ్ ఫేస్'గా తీవ్రించారు. తీవ్ర విమర్శల మధ్య కూడా ఎరువులు, పెట్రోల్, ఎల్పీజీ ధరల పెంపును సమర్థించారు. మర్లోవై సాంత పార్టీ నేతుల్లో వచ్చిన అసంతృప్తిని నాటి ప్రధాని నరసింహరావుగమనించి.. ఆగస్టు 1న కాంగ్రెస్ పార్లమెంటటి పార్టీ మిాబింగ్ ఏర్పాటుచేశారు. ఎంపిలు తమ ఆగపాం, అసంతృప్తిని బహిరంగంగా వెళ్లగేయందుకు అవకాశం ఇచ్చారు. వాటిని మనోహన్ నేరుగా ఎదుర్కొని సమాధానం చెప్పేలా నరసింహరావు మానంగా ఉన్నారు. ఈ సమావేశం 2, 3 తేడిల్లో ఇది సుదీర్ఘంగా కొనసాగింది. వాటిల్లో కూడా ప్రధాని పాల్గొన్నారు. ఈసందర్భంగా మనోహన్ కేవలం మిశనంకర్ అయిర్చ, నాథూరామ్ మిర్చ సుంచి మాత్రమే మద్దతు లభించింది. ఇది రాజీవ్‌గాంధీ ఆకాంక్షలకు తగినట్లు ఉండని నాడు అయ్యే విషించారు. సభ్యులను శాంతపరేంచుకు నాడు మనోహన్ ఎరువుల ధరల్లో స్వల్ప తగ్గింపును చేశారు. ఎల్పీజీ, పెట్రోల్ ధరల్లో మాత్రం రాజీ పడలేదు. మొత్తం మిండ అన్ని ప్రభులను శాంతపరస్తానే.. ఎరువుల ధరలపై నియంత్రణ తొలిగింపును కొనసాగించగలిగారు. వాస్తవానికి బడ్జెట్ ప్రవేశపెట్టాలిన జులై నాటికి భారత విదేశీ మారకద్రవ్యం హర్షిగా అడుగం తీంది. దీంతో ఆ నెల ఆర్బిట తన వద్ద ఉన్న 41 టమ్ముల బంగారాన్ని బ్యాంక్ ఆఫ్ ఇంగ్లాండ్ వద్ద కుడపెట్టి విదేశీ మారక ద్రవ్యాన్ని తెచ్చుకొంది. ఇది కూడా కొన్నాళ్ల మాత్రమే దేశ అపసరాలు తీర్చగలదు. దీంతో వీటి-మనోహన్ జోడి వ్యతిరేకతను ఎదురీది దేశాన్ని సంక్షేపించ సుధిగుండం నుంచి ఒడ్డుకు చేర్చింది. అలా ఒక్క సంస్కరణతో ఆర్థికంగా భారత్తును బలోపేతం చేయడంతో పాటు. దేశాన్ని ప్రపంచ దేశాలు సరసన నిలబడ్డిలిపిడ్డ కార్బూకమం సాగింది. ఇవాళ మారుమాల గ్రామాలకు చెందిన వారు కూడా ఉన్నత చదువులకు విమానా లెక్కి వెళుతున్నారంటే అందుకు ఆనాటి ప్రధాని పివి దార్సనికత కారణం. ఆయన ఇచ్చన వెసలుబాటుతో మనోహన్ సింగ్ ఆర్థికరంగాన్ని బలోపేతం చేసిలా కార్బూకమాల కు శీకారం చుట్టారు. యూపీలీ పూర్యాంలో 2004 నుంచి 2014 వరకు మనోహన్ సింగ్ దేశ ప్రధానిగా బాధ్యతలు నిర్వించారు. ఆ సమయంలో విప్పక్కలు అయిన్న హౌస్ ప్రధానమంత్రి అంటూ విమర్శలు చేశాయి. ప్రధానంగా నేటి ప్రధాని మిాడి ఈ విషయంలో ఓ అడుగు ముందుకు వేసి మానమని అంటూ విమర్శించారు. ఆర్థిక దివాళ అంటూ విమర్శలు చేశారు. అయితే మనోహన్ వదేళ్ల కాలం నాటి ఆర్థిక వ్యవస్థకు, నేడు మోడీ అనుసరిస్తున్న ఆర్థిక వ్యవస్థ తీరును పరిశీలిస్తే మనమంతా ఎక్కడ ఉన్నామో గమనించ చపచ్చ. ధరల పెరుగుదల, జివ్స్టీ పేరుతో పన్నుల భారం వంపివ్వస్తీ చూస్తున్నారు. కానీ మనోహన్ కాలంలో జిడిపికి నేటి జిడిపికి తేడా గమనించచ్చ. దొర్చులణం, ధరల పెరుగుదల, పెట్రోల్ ధరల సవారీ, నిరుద్యోగం, డాలర్ మారకం రేటు అన్ని గమనిస్తే.. మనోహన్ ఆర్థిక విధానాలు ఎంత బాగున్నాయో ఆర్థం చేసుకోవచ్చ. కానీ వీటిని అర్థం చేసుకోని వారు ఇచ్చరు మాత్రమే ఉన్నారు. వారిలో బకరు ప్రధాని మాడి, రెండోవారు ఆర్థిక మంత్రి నిర్మలా సీతారామన్ మాత్రమే. కాంగ్రెస్లో ఉన్న మనోహన్ వినాదూ ఆర్థిక విధానాల సుంచి పక్కకు తొంగిచూడలేదనానికి ఇదే నిదర్శనం. పివి- మనోహన్ నిర్ణయాలను పరికిస్తే నేటి మోడీ ప్రభుత్వం తీసుకున్న నిర్యాలు దిగురుదుపే.



మన్సోహన్ పాయాంలో చాలిత్తక నిర్ణయాలు
సమాచారహక్కు చట్టం...ఉపాధి హశిమిా
విశేష గుర్తింపు కాద్దు ఆధార్కు శ్రీకారం

మన్మహా పాయంలో చారిత్రక నిర్దూయాలు

మాయిధైల్, నినాదం
క-టీ క-టి

పూజి ప్రధాని, ప్రముఖ ఆర్థికవ్యక్తి మన్సుహని సింగ భారత ఆర్థికవిధానాలపై చెరగని ముద్ర వేశారు. ఆర్థిక సంక్లోభం నుండి భారతీయ గృహికించడమే కాకుండా, ప్రపంచంలో వేగంగా వ్యాపించుతున్న ఆర్థిక వ్యవస్థల్లో ఒకటిగా దేశాన్ని నిలిపిరుపుధానిగా పదేళ్లు సేవలందించిన అయిన దేశ చరిత్రలో ఎన్నో కసమైన నిర్ణయాలు తీసుకున్నారు. దేశాభివృద్ధిలో తనదైన ముద్ర వేశారు. దేశానికి సరికొత్త దక్ష, దిశ చూపిన ప్రధానిగా చరిత్రలో నిలిచిపోయారు.2004 నుంచి 2014 వరకు భారత ప్రధానిగా సేవలందించిన మనోఘన సింగ మొదటి పర్యాయంలో దేశంలో ఎన్నో సంస్కరణలను తీసుకొచ్చారు. ప్రభుత్వానికి సంబంధించిన ప్రతి సమాచారాన్ని తెలుసుకునే హక్కు సామాన్యలకు ఉండాలనే లక్ష్మితో సమాచార హక్కు చట్టాన్ని తెచ్చారు. గ్రామిణ ప్రజలకు వ్యవసాయేతర ఉపాధి కల్పించాలనే ఉద్దేశంతో చారిత్రక ఉపాధి హిమింగ్ పథకానికి శ్రీకారం చుట్టారు. ప్రశాంతాదికి ఒక విశ్లేష గుర్తింపు సంఖ్య ఉండాలని ఆదార్ వ్యవస్థను తీసుకొచ్చారు. గ్రామిణ ప్రజల ఆరోగ్యం కోసం సేవనల్ రూరాలు పొల్ మిషన్ చేపట్టారు. మనోఘన సింగ పాలనాకాలంలో దేశంలో 3జీ, 4జీ సేవల ప్రారంభంతో మొబైల్ సాంకేతిక విప్లవ డించుకుంది. ప్రైవేటు పారశాలల్లోనూ కొందరు పేద విద్యా

లక్క ఊతింగా చదువుకునులా సబంధినలు రూపొందించింది. సామాన్యుడి చేతికి పాపత్వాశ్రంబంలాంటి సమాచార హక్కును అందించింది. దేశంలో 3 కోట్ల మంది చిన్న సన్నకారు రైతులకు రూ.72 వేల కోట్ల రుణమాఫీ చేసిన ఘనత మన్సోహన్ ప్రభత్వాన్ని నికే దక్కుతుంది. మన్సోహన్ ప్రభత్వంలో దేశంలో జిరిగిన మార్యులను గుర్తించిన ప్జలు 2009లో మరోసారి యాహీవీ ప్రభత్వాన్నికి అవకాశం ఇచ్చారు. 2009 మే 22న మన్సోహన్ సింగ్ రెండోసారి ప్రధానిగా బార్డుతలు చేపట్టారు. షైకి మృదుస్స భావిలా కనిపించినా దేశం కోసం తీసుకునే నిర్ణయాల్లో అత్యంత కలిసంగా వ్యవహరించారు. ప్రత్యేక రాష్ట్రంగా తెలంగాణ ఏర్పాటు, ఉపాధి హిందు పథకం ప్రారంభం వంటి ఎన్నో కీలక పరిణామాలు అయిన ప్రధానిగా ఉన్నప్పుడే చోటుచేసుకున్నాయి. 2008లో చారి త్రాత్మకమైన భారతదేశం-అమెరికా హోర అఱు ఒప్పందంపై సంతకం చేశారు. భారతదేశం ప్రపంచ అఱు మార్కెట్లోకి ప్రవేశిం చడానికి, ఇంధన సంబంధాన్ని అధిగమించడానికి ఈ ఒప్పందం దోహదపడిరది. యాహీవీ ప్రభత్వాన్నికి బయలి నుంచి మద్దత్తిచ్చిన లెష్ట్ పార్టీలు ఈ ఒప్పందాన్ని తీపంగా వ్యతిరేకించాయి. మద్దతు ఉపసంహరించుకున్నాయి. అయినా మన్సోహన్ సింగ్ ఎక్కడా వెనక్కి తగ్గలేదు. అవసరమైతే ప్రధాని పదవికి రాజీనామా చేసేంచుకు కూడా సిద్ధమయ్యారు.

వెనువు

మన్మహా సమాధానం

విమర్శలకు..పనితనంతో
జవాబు
చరిత్ర తనను గులిస్తుంద
అనాడే వెల్లడి

రాజకీయాల మకిలి అంటని మహానేతు
 మన్నోహన్ సింగ్. అందుకే యుపిల
 పాయాంలో పదెళ్ల ప్రధానిగా ఆయన
 విషువ్యలు పచ్చినా వోనంగా భలంచా
 వోనముని అంటూ అంతా హేతున చేసి
 పల్లెత్తు మాట కూడా మాట్లాడే వారు క
 తన పని చేసుకుంటూ ముందుకు వెళ్ల
 మాత్రమే అయినక అలవాటు. బిరకంగ
 చెప్పాంటే పి సాన్నిపాత్యంతో అయి
 కూడా తక్కువ మాట్లాడడం..ఎక్కువ వ
 చేయడం అన్నాది అలవాటు
 చేసుకున్నారేమో.

அய்யத் தாவிலோ டுநுங்காலம் அ விமு
வௌநங்கானே டுநு அயன் ஒக புஷ்டுக் ரூ
வாட்சிகி கொங்ட இழையு. 2018லோ 'சீ
ஜாங்கியர்-புஷ்டுகானீ' விடுதல சீசாரு. அ
ஸ்தாய நும்சி சீச ப்ரதானி வரகு எடிகி
ப்ரயாணானீ அ புஷ்டுக் காலோ விவரிசாரு
விடுதல ஸஂநார்பா முநீஷ்வர்
மாட்டாரு. 'நேநே' வான் ப்ரதானினாந்டு
கோங்கு நானு பிலைஸ்டுங்கேவாரு. கு புஷ்டுக் கால
ஸ்வாதாநாந் ஜாங்குங்கி. மிராங்கியர் முமூந்து சூ
டானிகி கூறுப்பேச ப்ரதானினி காஸு. 'நேநே'
ப்ரேந்தோ மாட்டாருதுவுங்காஸு. வீதீசீ பருட்டுவான
சீஸுக்கானீ திரிகாஞ்சீபுஷ்டுக்காலூ மிராங்கியர்
காலோ பாலூநேவாட்சினி. வாட்நிதுஉதி க
புஷ்டுக் காலோ விவரிசாரு' அனி அ ஸஂநார்புங்கு
ரூக்குலகு தனந்தேன் ரிதீலோ ஏமுலிசையு. 9
முநீஷ்வர் ஸிங்க் வாயுஸுரீதூ தல்லிந் அள^க
ஸ்வாதாநாந் குருவாராந் நினு ராத்ரி முரக்கிட
நேஷ்வர் பாலே பாடு சீசானிகி ப்ரதானிகி
சீசாரு. அங்குமுமூந்து அர்க்கில் கார்வார்க்க
ஹரிசாரு. ப்ரதானிகா வீவீ நரளிங்
ஹர்யாங்காலோ ஆற்கிக முந்திரானு பாந்துலு கி

కవేత్, సంస్కరణలపాది మనోహన్సింగ్ యృతి దేశంలో విషాదం నింపింది. గురువారం రాత్రి 11 గంటల సమయంలో ఆయన మరణవార్త తెలిసిన వెంటనే అందరూ టీఫిల్లకు అతుక్కుపోయారు. ఆయన సేవలను గుర్తు చేసుకున్నారు. మాజీ ప్రధాని పీఎస్ రసింహరావు చెక్కిన శిల్పమే మనోహన్సింగ్ 1991 నుంచి 1996 వరకు దేశ ప్రధానిగా పీఎస్ పనిచేసిన పుస్తక ఆర్టిషిట గవర్నర్సిగా ఉన్న మనోహన్సింగ్ ప్రతిభను గుర్తుచి ఆర్టికశాఖ మంత్రి బాధ్యతలు అప్పించారు. 1992లో పీఎస్ మనోహన్సింగ్ కలిసి ప్రవేశపెట్టిన ఆర్థిక సంస్కరణలే ప్రపంచంలో మన దేశం తలెత్తుకుని నిలబడేలా చేశాయని ఆర్థిక రంగ నిపుణులు చెబుతుంటారు. అలా మన పీఎస్ కి గురువుకు తగ్గ శియ్యుగిగా మనోహన్సింగ్ పేరు తెచ్చుకున్నారు. మాటలు లేవు.. మాటలు దేవు.. చేయాల్సిన పనులు చేసుకుంటా వెళ్లి వౌసమునులుగా పీరు దేశ సేవలో తరించారు. జీవితాంతం ఏమా రహితుగిగా మనోహన్ మానంగానే సమాధానం ఇచ్చేయారు. తనపై విమర్శలను పెద్దగా పట్టించుకోకుడా తనపని తనంతో జపాబు ఇచ్చేయారు. అందిరికంటే ఈ చరిత్రే నాపై దయ చూపుతుందని మాజీ ప్రధాని మనోహన్ సింగ్ పదేళ్లక్రితం అన్న మాటలివి. ఇప్పుడు అవి నిజమని నిరూపించి వెళ్లిపోయారని అన్నారు కాంగ్రెస్ ఎంపీ శిథిధరూర్. మనోహన్ సింగ్ మృత్యు ఆయన తీవ్ర దిగ్వార్తి వ్యక్తంచేశారు. ఈసందర్భంగా ప్రధానిగా చివరి మిాడియా సమావేశంలో ఆయన అన్న మాటలను గుర్తుచేసుకున్నారు. సమకాలీన మిాడియా లేదా పార్లమెంట్లో ప్రతిపక్ష పార్టీల కంటే ఈ చరిత్ర నాపై దయ చూపుతుందని నేను నిజాయుతీగా నమ్ముతున్నా' అని 2014లో మనోహన్ సింగ్ అన్నారు. సరిగ్గా పదేళ్ల తర్వాత ఆ మాటలు నిజమని ఇప్పటికే నిరూపించారని శిథిధరూర్ రాసుకొచ్చారు. 2014 జనవరి 3న నాటి ప్రధాని మనోహన్ సింగ్ మిాడియా సమావేశం నిర్వహించారు. ఆ సమయంలో జాతీయ మిాడియా విలేకరి ఒకరు ఆయనను ఓ ప్రశ్న అడిగారు. 'కొన్ని సందర్భాల్లో మిారు పని చేయడానికి నిరాకరించారని, మీరా మంత్రులను నియంత్రించుకోలేక పోతున్నారని ప్రచారం జరుగుతోంది. దీనిపై మిా స్వందన ఏంటని మనోహన్ను ప్రశ్నించారు. దీనికి ఆయన

A photograph showing Prime Minister Manmohan Singh of India and President George W. Bush of the United States. Prime Minister Singh is wearing a blue turban and glasses, smiling. President Bush is wearing a dark suit and a red patterned tie, looking towards Prime Minister Singh. They are standing in front of a backdrop featuring the Indian flag and a traditional building.

పార్కమెంట్లో ప్రతిపక్ష పార్టీల కంబే ఈ
 నాపై దయ చూపుతున్నదని నేను నిజాయ
 నమ్ముతున్నా.. క్యాబినెట్ వ్యవస్థలో జరిగే అన్ని
 యాలను నేను బయటపెట్టిలేను. సంకీర్ణ పాల
 నెలకొనే పరిస్థితులు, ఇబ్బందులను దాటుకొని
 చేయగలిగినంత ఉత్సమంగా పనిచేశానని ఇ
 చ్చారు. అయితే మనోపూన్నతును పదేపదే విపుర్మి
 మొడీ మాత్రం.. ఇప్పుడు ఎన్ని విమర్శలు వ
 హసంగా ఉండడం గమనించవచ్చు.

ఐలోపేతం చేయడం కోసం కృషి చేసిన మనోహన్ సింగ్ అంకితభావాన్ని ఎల్లప్పుడూ గుర్తుంచు కుంటాం ' అని పేర్కొన్నారు. సరికొత్త ఆర్థిక సంస్కర ఓలతో దేశానికి దిశ, దశ చూపిన ప్రధానిగా మనోహన్ సింగ్ను ఈ చరిత ఎన్నటికీ గుర్తుంచు కుంటుంది. ఇక, ఆయన హాయాంలో అమెరికాతో జరిగిన అఱబప్పందం పేను సంచలనమే..! కాంగ్రెస్ అగ్ర నాయకులాలు సోనియాగాంధీ సహీ సాంత పార్టీ నుంచే తీర్చి వ్యతిరేక వచ్చినా దానిపై ఆయన వైర్యంగా ముందుకొల్పారు. తన పైనాన్ని ప్రభు త్వానికి వామపక్షాలు మద్దతు ఉపసంహరించుకొని పౌచ్చరికలు జారీ చేసినా వెరపలుండా 2008లో అగ్రాజ్యంతో అఱబప్పందం చేసుకొన్నారు. అందు కేనేమా.. నాటి అమెరికా అభ్యర్థుడు ఒబామా కు ఈయనంటే ప్రత్యేక అభిమానం. ఈ ఒప్పందం కుదిరిన రెండేళ్ల తర్వాత కెనడాలోని బొరంటో వెదికగా జీ20 సందస్య జిరిగింది. ఈ సందర్భంగా ఒబామా మాట్లాడుతూ మనోహన్పై ప్రశంసలు కురిపించారు. 'ప్రధాని చెబితే ప్రజల తప్పకుండా వించారనే మాటను మిారు నిజం చేశారని' ఈ వెదికపై నుంచి నేను బిలంగా చెబుతున్నా ' అని ప్రశంసించారు. ఆ తర్వాత తాను రాసిన 'ఎప్రామిస్ట్ ల్యాండ్', పుస్తకంలోనూ మనోహన్ గురించి ఒబామా ప్రత్యేకగంగా ప్రస్తుతించారు. ఆయన అసాధారణ ప్రతిభ కలిగిన నిజాయుంపీపరుడు అని అభివర్ణించారు. భారత ప్రజల తేయుస్తు, ఆర్థిక సంస్కర ఓల కోసం ఆయన నిబధ్యతతో పనిచేశారని ప్రశంసించారు. తన సంస్కరణ లతో ఎంతోమందిని పేదరికం నుంచి బయటకు తీసుకొచ్చారన్నారు. తెలివ్రం, ఆలోచనాత్మక పైన, కపటం లేని నిజాయ తీతో కూడిన వ్యక్తిత్వం మనోహన్ సాంతమని కొని యాడారు. 1998లో భారత్ పోర్స్‌ల్ని 2 అఱబరీ క్షలు నిర్వహించింది. దీనిపై అప్పట్లో అగ్రాజ్యం ఆగ్రహం వ్యక్తంచేసింది. ఈ క్రమంలోనే అంతర్జాతీయ అటామిక్ ఎన్జీ ఏజెన్సీ మనషై పాట్సిక ఆంస్కలు విధించింది. అయితే, అమెరికాతో మనోహన్ చేసుకొన్న అఱబప్పందం తర్వాత శాగుహికా ఉన్న ఈ ఇంకొనూ తోటగిస్తోగ్గాలు

ការអនុវត្តន៍របស់ខ្លួន

**బలమైన దేశంగా
విలువారోజు చూర్చాలు**

ದಲಮ್ಮೆ ಡರ್ಟ್ ನಿಲಬಡೆಲಾ ಚರ್ಚ್‌ಲು

୪୮

వేశారు. ఆర్థిక గవర్నర్గా, ప్లానింగ్ కమిషన్ పైన సైర్కుల్గా, కేంద్ర ఆర్థిక మంత్రిగా, ప్రధానమంత్రిగా అయిన తీసుకున్న నిర్ణయాలతో ఆధునిక ప్రపంచంలో భారత్తును ఒక బలమైన ఆర్థిక శక్తిగా నిలబడేలా చేశారు. సమయం వచ్చినపుడు ఏ శక్తి ఆపలేదు. ప్రపంచంలో భారత్తు కీలక ఆర్థిక శక్తిగా అవత రించడం అన్నది అలాంటి అలోచనే అని నేని సభకు చెప్పాల నుకుంటున్నా అంటూ 1991లో కేంద్ర ఆర్థిక మంత్రిగా తెలి ఒబెట్ ప్రసంగంలో అయిన చేసిన వ్యాఖ్యలు బాగా ప్రాచుర్యం పొందాయి. ఆర్థిక వ్యవస్థను సరళీకరించి భారతదేశం ప్రపం చంలోనే ఆర్థిక సూపర్ పవర్గా మార్కెట్‌నికి మార్గం సుగమం చేసిన మన్సోహన్ సింగ్ మన పీఎస్ నరసింహ్ రావు చెక్కిన

శ్లేషమే. విధావేత్తగా, ఆర్థికవేత్తగా మనోహర్న తసదైన ముడు వేశారు. ఆర్థిక రంగంలో ఆయన అనుభవం, జ్ఞానంతో ఎనోహి గొప్ప అవకాశాలు ఆయనను వెతుక్కుటటూ వచ్చాయి 1991లో దేశం కలిసమైన ఆర్థిక సంక్లోబాన్ని ఎదుర్కొటువున్న సమయంలో ప్రధానిగా ఎన్నికైన పీఎఫ్ నరసింహారావు ఆర్థికాన్సెగపర్రస్తగా ఉన్న మనోహర్న సింగ్కు అనుమంగా తనప్రాణా కూబినెట్లో చేటు కల్పించి ఆర్థిక మంత్రిణి చేశారు. దేశాన్ని ఆర్థిక సంక్లోబం నుంచి బయలుపడేనే కీలక బాధ్యతను అప్పుగించారు. ఈ సమయంలోనే దేశంలో ఆర్థిక సంస్కరణలకు సరళతర విధానాలకు మనోహర్న సింగ్ శ్రీకారం చుట్టారు దేశ ఆరిక వ్యవస్థకు కొత్త దిశను చూపించారు. ఆర్థిక సంక్లోబం నుంచి భారతీసు గృతెక్కించడమే కాకులు ప్రపంచంలో వేగంగా వృద్ధి చెందుతున్న ఆర్థిక వ్యవస్థల్లో ఒకటిగా దేశాన్ని నిలిపారు. 1992లో పీఎఫ్, మనోహర్నసింగ్ కలిసి ప్రవేశపెట్టిన ఆర్థిక సంస్కరణలే ప్రపంచంలో మన

దేశం తలత్తుకుని నిలబడేలా చేశాయని ఆర్థిక రంగ నిపుణులు చెబుతుంటారు. 2004 నుంచి 2014 వరకు భారత ప్రధానిగా సేవలందించిన మనోషున్ సింగ్ దేశంలో ఎన్నో సంస్కరణలను తీసుకొచ్చారు. ప్రైవెట్ ముఖ్యమణిపూర్వాలికా కనిపించినా దేశం కోసం తీసుకునే నిర్మయాల్లో అత్యుత్తమ కలినంగా వ్యవహారించారు మనోషున్ సింగ్. 2008లో చారిత్రాత్మక మైన భారతదేశం-ఆమెరికా పొర అణు ఒప్పందంపై సంతకం చేశారు మనోషున్ సింగ్. భారతదేశం ప్రపంచ అణు మార్కెట్లోకి ప్రవేశించడానికి, ఇంధన సంక్షోభాన్ని అధిగమించడానికి ఈ ఒప్పందం దోహరపడిరిది. యూపీల్ ప్రధుత్తానికి బయటి నుంచి మద్దతుచిన లెక్ష పార్టీలు ఈ ఒప్పందాన్ని తీపంగా వ్యక్తిగేంచాయి. మద్దతు ఉపసంహారించుకున్నాయి. అయినా మనోషున్ సింగ్ వెనక్కి తగ్గలేదు. అవసరమై ప్రధాని పదవికి రాజీనామా చేసేందుకు కూడా సిద్ధమయ్యారు.



ಮಂಚಿರ್‌ಜಲ

గుంటూరు : ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో దేవాలయాలకు మంచి రోజులు వచ్చాయని టీటీడి బోర్డు మెంబర్ భాను ప్రకార్ రెడి చెప్పారు. గత షైనీస్ ప్రభుత్వంలో గుడించి గుడిలో లింగాన్ని శైతం మింగేశారని అయిన ఆగ్రహం వ్యక్తం చేశారు. అందుకు తిరుమల స్వామివారి దేవస్తానంలో పరకామణి చోడి సంఘటన నిదర్శనమని భాను ప్రకార్ ఆరోపించారు. భక్తులు సమర్పించే కానుకలను పరకామణ సుంచి దొంగిలించిన ప్యాక్టీషన్ లోక్ అదాల్ట్‌లో రాజు చేసుకున్నారని ఆయన అగ్రహం వ్యక్తం చేశారు. గండ్ర ప్రభుత్వంలో కొందరు పెదలు టీటీడి చెందిన వందల కోట్ల రూపాయలతో జేబులు నింపకున్నారని భాను ప్రకార్ ధృజమెత్తారు. తిరుమలలో దోషించి విచారణ కోసం ఏపీ డీజీపీని కలవటోత న్నట్లు ఆయన చెప్పుకొన్నారు.

